

225. Wł. Mickiewicz do J. I. Kraszewskiego b.d. [5-9 II 1884] Rkp. BJ 6520 k. 208-209.

[k. 208r]

Wydawać będę w kwietniu z Lerminą¹ „Revue Internationale Littéraire”². Odpowiedzialności materialnej nie będę miał żadnej, ale też przez długie miesiące żadnego wynagrodzenia materialnego, a pracy co niemiara. Zawsze spróbuję. Prospekt w tych dniach Panu wyszlę. Kochany Pan, który należy do ludzi rzadkich, co znajdują czas na wszystko, może mi też cokolwiek nadeszle. Wiele chciałbym umieszczać recenzji zagranicznych dzieł, co będzie trudno, póki nie znajdą się fundusze dla opłacenia korespondentów, a w początkach tych funduszów nie będzie.

Postaram się jeszcze o niektóre tomy co do Walezjusza³. Wyszła w tych dniach bardzo szczegółowa historia *de l'amiral de Coligny*⁴. [k. 208v] Pamiętam, że kiedyś Proudhon⁵ spotkawszy w ogrodzie Luksemburskim, zaatakował mię w tych słowach: „*les amis de la liberté ne peuvent s'intéresser à un pays qui a été se choisir pour roi le duc d'Anjou après la Saint-Barthélemy*”⁶. Nie znał depezę tak ciekawą Montluca⁷, którą K[arol] Sienkiewicz⁸ przytacza na str. 136^{tej} tomu: *Prace historyczne i polityczne*⁹. Znał tylko Polskę taką, jaką przedstawiał ją hr. de Montalembert¹⁰, myślał, że jesteśmy narodem Veuillotów¹¹.

Przepraszam za *Żyda*¹², lecz nie mam czasu listu przepisać. Najserdeczniej pozdrawiam. O zdrowiu swoim nic Pan nie wspomina, ale zima [k. 209r] kończy się i z piękną pogodą łatwiej choroby pozbyć się. Tomy wysłałem *par colis postal*¹³. Tak najtaniej, do domu odnoszą pakiet zawinięty i opieczętowany.

Zdrowia i wytrwałości!

¹ Jules Lermina – zob. list nr 214.

² „Revue Universelle Internationale” – czasopismo prowadzone przez dziennikarza i pisarza, Julesa Lermine i Władysława Mickiewicza, celem którego było popularyzowanie literatury i kultury różnych narodów poprzez publikację tekstów literackich zagranicznych autorów w języku francuskim, a także analiz, krytyk i kronik kulturalnych autorstwa wybitnych przedstawicieli tych narodów. Pismo – 19 numerów – ukazywało się od 1 IV 1884 do 16 XI 1886.

³ Henryk Walezy – zob. list nr 29.

⁴ *L'Amiral de Coligny et les guerres de religion au XVIe siècle* par Charles Buet, V. Palmé, Paris 1884.

⁵ Pierre-Joseph Proudhon (1809-1865) – francuski polityk, pisarz i ekonomista, zwany ojcem anarchizmu.

⁶ *Przyjaciele wolności nie mogą interesować się krajem, który wybrał sobie na króla księcia Andegawenii po nocy Świętego Bartłomieja* (franc.).

⁷ Świadcstwo, wielce pochlebne dla Polaków, przekazane przez Jeana de Monluc (1508-1579) – francuskiego dyplomata, zaangażowanego w wybór Henryka Walezego na króla Polski.

⁸ Karol Sienkiewicz (1793-1860) – publicysta, wydawca i historyk, współtwórca Biblioteki Polskiej w Paryżu.

⁹ *Pisma Karola Sienkiewicza. Prace historyczne i polityczne*, K. Królikowski, Paryż 1862.

¹⁰ Charles de Montalembert – zob. list nr 110.

¹¹ Louis Veuillot – zob. list nr 110.

¹² *Żyd. Obrazy współczesne* przez Bolesławitę [J.I.Kraszewskiego], J.K. Żupański, Poznań 1866.

¹³ *Paczką pocztową* (franc.).

Władysław Mickiewicz